

SVAZ CHOVELŮ DRŮBEŽE ČESKÉ REPUBLIKY

- Linie drůbeže hybridizačních programů Uznaných ŠCH, a experimentální inbrední a outbrední linie kura na UMG AV ČR v.v.i. Praha

RNDr. Milan Tyller

Naplnění smyslu ochrany genetických zdrojů

**Zachování linií drůbeže využitelných pro výživu a
zemědělství**

**Možnost výjimečné ochrany a udržení v případě výskytu
nebezpečné nákazy v teritoriu chovu daného GZ**

**Zachování gramotnosti v šlechtitelství a plemenářské práci
u drůbeže pro střední i vysoké školství v ČR**

**Narůstající zájem o specifický sektor samozásobitelství a
uplatnění v odpovídajících výrobních podmínkách**

$$P = G + E + I (G \times E)$$

SVAZ CHOVATELŮ DRŮBEŽE ČESKÉ REPUBLIKY

- **Ministerstvo zemědělství ČR**
- **od 1.1.2008 zařadilo do Národního programu GZ**
- **Vybrané výchozí linie drůbeže využívané v rámci
Uznaných šlechtitelských chovů kachen, hus a nosné
drůbeže v ČR,
a vysoce inbrední a outbrední
experimentální linie drůbeže UMG AV ČR.**

SVAZ CHOIVATELŮ DRŮBEŽE ČESKÉ REPUBLIKY

- celkem se jednalo v roce 2018 o :
- 20 linií nosného typu slepic uznaných šlechtitelských chovů Morávia, Dominant a Horal
- 8 linií kachen Pekingských uznaných šlechtitelských chovů RITO a TTH
- 5 linií hus Uznaného šlechtitelského chovu Rybářství Nové Hrady programu NH – Novohradská husa
- genetický zdroj 20 inbredních linií
a 3 outbredních linií kura
na pracovišti Ústav molekulární genetiky AV ČR v.v.i

SVAZ CHOVATELŮ DRŮBEŽE ČESKÉ REPUBLIKY

- Chovy nejsou přímo dotovány z programu GZ,
- jedinou formou podpory v posledních 4 letech bylo poskytnutí příspěvku na rozšířenou vakcinaci

provedenou vzhledem k nálezové situaci nad rámec státem nařízených vakcinací v chovech drůbeže a to každý rok pouze v jednom z chovů dle rozhodnutí SCHD ČR dle aktuální situace a dle možností VUŽv poskytnout příspěvek

SVAZ CHOVATELŮ DRŮBEŽE ČESKÉ REPUBLIKY

- **Význam a jedinečnost těchto udržovaných linií si vynucuje nejprísnější sanitární a preventivní opatření vysoce překračující standardní požadavky**
- **Případné rozšíření poskytované podpory s ohledem na zdravotní rizika z dovozů drůbeže a migrace ptactva s nebezpečnými viry by bylo velice žádoucí**
- **V roce 2018 nebyla ptačí chřipka v ČR diagnostikována a pozitivní záchyt Newcastlešské choroby byl omezen na jediné ohnisko ve Zlínském kraji.**
- **Rok 2018 byl rokem provádění běžných nezbytných procesů pro další uchování těchto populací a to nejen pro NP GZ, ale i pro jejich praktické uplatnění v chovatelské i vědeckovýzkumné praxi. .**

Plánované změny v počtech linií a chovů genetických zdrojů drůbeže

**Pro období 2019 až 2023 při předání Žádostí o zařazení
vlastníka genetického zdroje zvířat dojde k těmto změnám**

Líheň Studenec s.r.o

**nebude podávat dvě žádosti, zvlášť na
šlechtitelský program DOMINANT**

A zvlášť na program HORAL

**ale bude evidovat všech 10 linií v jedné žádosti, protože jsou
všechny linie dnes už chovány společně na všech 3
provozech pro individuální kontrolu užitkovosti na třech
farmách ve dvou okresech . Evidence dvou programů
vznikla v roce 2009 nákupem a záchranou dvou linií
programu HORAL od ZD Dolní Cerekev jakožto od
samostatného vlastníka genetického zdroje.**

Plánované změny v počtech linií a chovů genetických zdrojů drůbeže

**Pro období 2019 až 2023 při předání Žádostí o zařazení
vlastníka genetického zdroje zvířat dojde k těmto změnám**

Avigen Žabčice s.r.o

**od nové chovatelské sezony 2018/2019 došlo ke sloučení sublinií
linie RIR 05 a RIR 05-B/02/ zpět do jedné původní výchozí linie RIR 05.**

**Dvě sublinie linie SU 07 a to SU 07 – A/01/ a SU 07 – B/09 byly
sloučeny zpět do původní linie SU 07.**

**Dvě linie RIW 06 a PŽ 08 byly sloučeny a spojeny v jednu syntetickou
linii dále označovanou PŽ 08.**

**Tento proces syntetizace původních sublinií a linií je běžnou
šlechtitelskou metodou a nemění nic na smyslu a podstatě zařazení
těchto linií nadále do GZ**

**Zařazeno do GZ tak nebude 10 sublinií a linií, ale od roku 2019 bude
6 linií nosného typu slepic = PŽ 03, PŽ 04, RIR 05, SU 07, PŽ 08, RIR 00.**

Plánované změny v počtech linií a chovů genetických zdrojů drůbeže

**Pro období 2019 až 2023 při předání Žádostí o zařazení
vlastníka genetického zdroje zvířat dojde k těmto změnám**

UMG AV ČR v.v.i.

**Také na pracovišti ÚMG AV ČR v.v.i. dochází k vývoji nových a utlumení
starých linií a sublinií v souvislosti s vývojem diagnostických metod,
s náročností udržitelnosti některých sublinií či z důvodu ztráty potřeby
využívání některých sublinií v praxi UMG AV ČR v.v.i.**

**Přitom mnohé bývalé subline je možné kdykoli obnovit spojením
molekulárně genetických a chovatelských metod. V současnosti probíhá
tvorba 4 nových sublinií.**

**Přesto v Žádosti o zařazení vlastníka genetického zdroje zvířete uvádí
UMG AV ČR v.v.i. pouze 14 původních (CB,CC, CB.R1, CC.R1, CC.R2,
CB.15, CB.R4, CC.R4, CB.R5, CC.21, WA, M, L15B, H6,) a jednu novou
vysoce inbrední linii CC21i a původní 3 staré (BL,SH, P) a jednu novou
outbrední linii P5 pro období 2019 až 2023.**

Naplnění smyslu ochrany genetických zdrojů

**Zachování linií drůbeže využitelných pro výživu a
zemědělství**

**Možnost výjimečné ochrany a udržení v případě výskytu
nebezpečné nákazy v teritoriu chovu daného GZ**

**Zachování gramotnosti v šlechtitelství a plemenářské práci
u drůbeže pro střední i vysoké školství v ČR**

**Narůstající zájem o specifický sektor samozásobitelství a
uplatnění v odpovídajících výrobních podmínkách**

$$P = G + E + I (G \times E)$$

Potvrzení úrovně šlechtitelské práce

**Hybridizační programy všech chovatelů GZ drůbeže
jsou využívány v zemědělské praxi**

**Nejen pro samozásobitelské drobnochovy, ale i pro zemědělskou
velkovýrobu, zejména kachny a husy na výkrm a chov rodičů**

**Kachny a husy jsou exportovány do sousedních zemí do Polska a
Slovenska dříve i do Rakouska a Německa**

**Nosný typ slepic společností Avigen a Líheň Studenec je využíván ve
všech sousedních zemích pro samozásobitelské chovy a program Morávia
se daří exportovat i do Litvy ,Lotyšska,Estonska,Ukrajiny a Ruska**

**Dominant se svou současnou celkovou nabídkou 28 hybridizačních
programů za posledních 25 let exportoval celkem do 57 zemí světa všechny
genetické úrovně od hybridů, rodičů a prarodičů až po čisté linie pro
výzkumné ústavy ve Vietnamu a Turecku a pro sezonní líhně i do Kanady.**

**Ve světě je oceňován špičkový zdravotní stav daný úrovní veterinární
služby v ČR a adaptabilita do různých výrobních podmínek související se
šlechtěním nikoli v ideálních, ale v našich reálných provozních podmínkách.**

Potvrzení úrovně šlechtitelské práce jednoho z chovů zařazených do GZ

MEZINÁRODNÍ TESTOVÁNÍ DRŮBEŽE, s.p., Ústrašice XIV. International performance test
of commercial layers- alternative systém, The final report, (2015 – 2016)

1

Results of the egg production

Tab.No. 4

Sample	Cross	Age at production					Egg production per				Egg weight	Egg mass per	
		10%	30%	50%	Max.		hen - housed		hen - day			hen - housed	hen - day
					day	%	number	%	number	%			
1	Lohmann Brown Classic	137	140	143	163	100.00	323.37	82.49	340.09	86.76	64.37	20.81	21.89
2	Isa Brown	139	143	146	164	100.00	336.90	85.94	343.67	87.67	64.35	21.68	22.12
3	H&N Brown Nick	139	143	146	163	100.00	331.25	84.50	341.00	86.99	63.87	21.16	21.78
4	Lohmann Tradition	139	143	146	163	100.00	325.05	82.92	326.81	83.37	64.98	21.12	21.24
5	Bovans Brown	137	140	143	163	98.13	323.81	82.61	326.48	83.29	63.57	20.59	20.76
6	Dominant Tinted D 723	135	137	140	203	99.38	333.69	85.12	338.03	86.23	63.12	21.06	21.34
7	Lohmann Brown Plus	139	141	145	165	100.00	334.81	85.41	336.16	85.75	63.09	21.12	21.21
8	Dominant Modrý D 107	140	145	149	203	96.25	291.02	74.24	299.49	76.40	66.20	19.27	19.83

SVAZ CHOVATELŮ DRŮBEŽE ČESKÉ REPUBLIKY

- **Sebol,s.r.o. Náměšť n/O** - šlechtitelský chov kachen RITO
- **Kachní farma Strkov s.r.o.** - šlechtitelský chov kachen TTH
- **Rybářství Nové Hradky s.r.o.** - šlechtitelský chov hus NH
- **Avigen s.r.o Žabičce** - šlechtitelský chov nosnic MORÁVIA
- **Líheň Studenec s.r.o.** - Studenec - šlechtitelský chov
DOMINANT CZ
- **Líheň Studenec s.r.o.** - Dolní Cerkev - šlechtitelský chov
HORAL

Šlechtitelský program kachen RITO

Rybářství Velké Meziříčí, a.s. Charakteristika linií kachen RITO

Linie pekingských kachen RITO jsou kachny těžšího typu, bíle zbarveného peří rozlišené na otcovské a mateřské linie. Využitím modifikovaného tzv. kaprokachního systému chovu se odrazilo na jejich pevném zdraví a silné konstituci. To umožňuje jejich využití jak v intenzivních technologiích chovu, tak i v alternativních poloextenzivních chovech při zachování vysoké užitkovosti.

Cílem šlechtitelského programu kachen RITO je zlepšení reprodukčních ukazatelů rodičovských chovů **snáška do věku 64 týdnů 180 ks vajec na 1 nosnici PS při líhnivosti 80% t.j. 144 ks jednodenních kachňat na 1 kachnu poč.stavu.** U výkrmu především zvýšení živé hmotnosti v porážkovém věku na **3,60kg ve věku 45 dnů,** při udržení optimálního poměru mezi osvalením a tělesným rámcem s přihlédnutím ke **spotřebě krmiva do 2,50 kg na jednotku přírůstku.**

Ověřené šlechtitelské postupy s důrazem na individuální kontrolu užitkovosti jsou doplňovány testováním na různé složení krmných směsí a jejich spotřebu s cílem maximálně zefektivnit výkrm jatečných kachen a snížit náklady na jednotku produkce. Rodičovské komplety byly řadu let úspěšně vyváženy do intenzivních podmínek západní Evropy a vykazovaly srovnatelnou užitkovost v tvrdé konkurenci zahraničních firem. Výkrmová kachňata jsou kromě tuzemska vyvážena na Slovensko, do Polska a Maďarska.

Šlechtění kachen RITO vychází z metodiky šlechtění a každoročně zpracovaných vlastních šlechtitelských směrnic určených pro vnitřní potřebu Rybářství Velké Meziříčí, a.s.

Šlechtitelský program pekingských kachen TTH

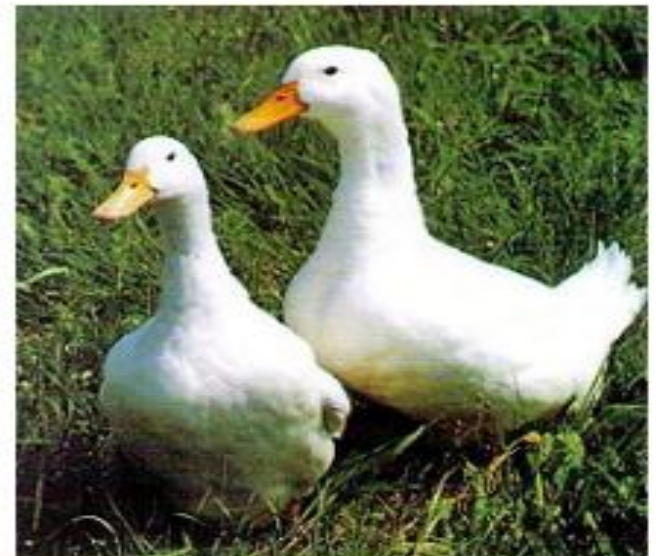
Kachní farma Strkov s.r.o. založená dne 1.1.2009 je přímým pokračovatelem tradice šlechtění pekingských kachen bývalého Rybářství Tábor, a.s. a následně Rybářství Třeboň, a.s.. Šlechtitelská činnost v chovu kachen na farmě Strkov má více jak 50-ti letou tradici a vychází jak z původních linií kachen z konce šedesátých a sedmdesátých let 20. století, tak i z novošlechtění z počátku 21. století.

Produkce rodičů a finálních hybridů s obchodním označením TTH je určena na výrobu jatečných kachen.

V současnosti jsou ve společnosti Kachní farma Strkov s.r.o. šlechtěny linie pekingských kachen s bílým zbarvením peří, středního až těžšího tělesného rámce pro produkci masa.

Na tvorbě rodičovských kompletů pro chovatele se podílí 4 linie kachen v mateřských a otcovských pozicích.

Všechny výše zmíněné linie kachen jsou zařazeny v Národním programu zachování genetických zdrojů hospodářských zvířat významných pro zemědělství.

Šlechtitelský chov hus NH

Rybářství Nové Hradky s.r.o. vlastní jediný šlechtitelský chov hus v České republice s více než **třicetiletou tradicí**. Chovné hejno čítá 4.000 kusů hus a 1.000 ks houserů. Produkujeme chovný materiál pro rozmnožovací chovy a zároveň chováme husy na výkrm. Roční produkce housat činí 80.000 kusů. Prodej housat je realizován jak v tuzemsku, tak i na zahraničních trzích. Jsme členem Svazu chovatelů drůbeže České republiky.

Rodičovské kombinace hus se vyznačují vysokou užitkovostí, pevným zdravím, vysokou adaptabilitou na vnější prostředí a tradičně i velmi dobrou kvalitou peří. Jejich reprodukční parametry dosahují **35 housat** za jeden snáškový cyklus a **45 housat** za dva snáškové cykly téhož roku. Zdravotní stav chovných zvířat je pod stálým veterinárním dohledem.

Finální hybridy u vyšlechtěných kombinací číslo 2821 a 2829 dosahují následujících parametrů:

Šlechtitelský program snáškových hybridů MORAVIA

Od svého vzniku šlechtí společnost Avigen s.r.o. Žabčice v rámci komerčního šlechtění a novošlechtění výchozí snáškové linie kura domácího, jejichž základ byl převzat ze Školního zemědělského podniku Vysoké školy zemědělské Brno v Žabčicích. Linie odvozují svůj původ ze šlechtitelských programů hybridů Moravia (ŠZP Žabčice). Šlechtění výchozích snáškových linií MORAVIA bylo zaměřeno na produkci snáškových hybridů vhodných jak do klecových technologií, tak i na podlahové chovy a chovy s výběhem. Základ linií byl položen v šedesátých až osmdesátých letech 20. století.

V současnosti jsou společností šlechtěny linie plemen RIR (Rodajlendka červená), RIW (Rodajlendka bílá), SU (sasexka světlá), BPR (plymutka žíhaná) a LB (leghornka bílá) pro produkci snáškových hybridů MORAVIA.

Většina komerčně využívaných linií k produkci snáškových hybridů pod obchodním názvem **MORAVIA (MORAVIA BSL, MORAVIA SSL a MORAVIA BARRED)** je výsledkem novošlechtění firmy Avigen, s.r.o. Žabčice.

Šlechtitelský chov nosnic DOMINANT CZ

Slepice DOMINANT CZ je možné zařadit do kategorie středně těžkých plemen nosného typu drůbeže.

Na vytvoření dnešních moderních syntetických linií a jejich kříženců se podílely zejména komerčně uplatňované intenzivně šlechtěné linie Rodajlendeck, Plymutek, Sussexek a Leghorn.

Pro název výchozích linií a hybridizačního programu je rozhodující zbarvení peří a barva skořápky vajec. Označení linií zkratkou vychází z u nás vžitého anglického názvu (stejně jako barevné linie) s uvedením čísla linie.

Současný genetický program DOMINANT CZ je tvořen základními osmi liniemi nosného typu slepic, které jsou zařazeny do Národního programu konzervace a využívání genetických zdrojů zvířat významných pro výživu a zemědělství (dle Rozhodnutí Mze ze dne 23.5. 2007)

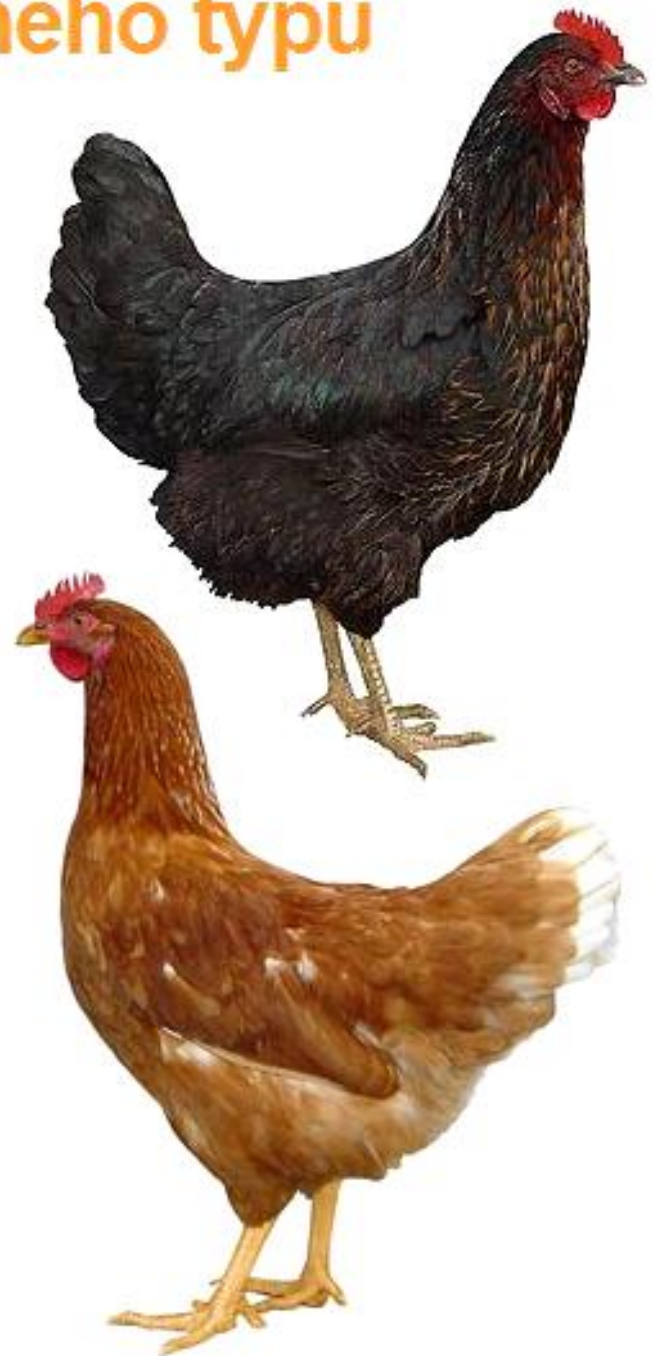
Šlechtitelský program nosného typu slepic HORAL

Dnem 1.9.2008 převzala do své podnikatelské činnosti společnost Líheň Studenec, s.r.o., se sídlem ve Studenci v okrese Třebíč, bývalé středisko chovu a šlechtění drůbeže programu RED WHITE od zemědělského družstva Dolní Cerkev v okrese Jihlava. Základem tohoto uznaného šlechtitelského chovu nosného typu slepic byly dvě výchozí linie pro produkci nosného, autosexingového (kolorsexingového) hybrida RED WHITE pro drobnochovatele.

Tyto dvě linie jsou v ČR od 60. let minulého století, kdy byly odvozeny od tehdejších linií TETRA SL, nejdříve v šlechtitelské stanici Otín a posléze až do roku 2008 v zemědělském družstvu Dolní Cerkev. **Jedná se o dvě linie plemene Rhode Island.** Jedna linie otcovská, označená **RIR 14** červené – hnědé barvy a linie mateřská **RIW 71** bílého – stříbrného zbarvení. Obě linie jsou od 1.1.2008 zařazeny v Národním programu zachování genetických zdrojů hospodářských zvířat významných pro zemědělství.

Pro udržování a další zušlechťování těchto dvou linií byl zvolen šlechtitelský program uplatňovaný firmou Líheň Studenec, s.r.o. u programu DOMINANT CZ, zabezpečovaný oprávněnou organizací RNDr. Milan Tyllér, DOMINANT CZ.

Pro komerční užitkové hybridy bylo zvoleno **obchodní označení HORAL**.

Děkuji za pozornost

Vladimír Renčín

